

Klage på gebyr - Gnr 65 Bnr 29 - Vadbakkveien 12 - Ulovlighets sak - Utførte tiltak i strandsonen

Saksbehandler: Eline Rummelhoff-Larsen

Saksnr.: 15/00836-81

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Plan- og miljøutvalget

29.04.2019

Rådmannens innstilling:

Klagen tas ikke til følge.

Gebyret er gitt i henhold til gebyrregulativ for Vestby kommune 2018 og opprettholdes i sin helhet.

Vestby kommune

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn for saken:

Saken har historikk tilbake til vedtak om pålegg om retting av 07.09.2015. Pålegget ble senere påklaget, men ble opprettholdt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Det ble så gitt ny frist for retting innen 21.04.2017, eller søknad om dispensasjon.

Den 20.04.2017 mottok kommunen brev med informasjon om at enkelte av innretningene på eiendommen var frivillig rettet, men at det var ønskelig å søke om dispensasjon for en platting inntil fritidsboligen. Det ble fra søkersiden informert om at saken knyttet til de øvrige innretningene ville bli brakt inn for Sivilombudsmannen. Det ble bedt om utsatt iverksetting av pålegg om retting på denne bakgrunn.

Det ble gitt utsatt iverksetting på vilkår av at klage til Sivilombudsmannen er sendt innen 3 uker etter mottak av brevet der utsatt iverksetting ble gitt.

Den 08.11.2017 ble det gitt informasjon fra advokat Aanerud på vegne av tiltakshaver om at Sivilombudsmannen ikke fant tilstrekkelig grunn til å iverksette undersøkelser på bakgrunn av klagen.

I kommunens brev av 04.05.2018 ble det gitt ny frist for gjennomføring av pålegget innen 31.05.2018. I mellomtiden ble søknad om dispensasjon for plattingen knyttet til fritidsboligen behandlet.

Ved fristens utløp 31.05.2018, ble det mottatt brev der det ble henvist til at retting av flere innretninger var gjennomført. Det ble i brevet også søkt om dispensasjon for etterhåndsgodkjenning av deler av gjerdet og to kjøkkenhagekasser.

Søknaden ble oversendt berørte myndigheter for uttalelse, Akershus fylkeskommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Det ble mottatt supplerende dokumenter til søknaden 21.06.2018, 26.06.2018 og 29.06.2018. Uttalelser fra berørte myndigheter ble mottatt henholdsvis 02.07.2018 og 12.07.2018. Ytterligere redegjørelse knyttet til dispensasjonssøknaden ble mottatt 14.08.2018.

Det ble fattet vedtak om avslag på søknad om dispensasjon fra forbud mot tiltak i strandsonen den 31.08.2018 (Vedlegg 1). Det ble mottatt klage på blant annet vedtaket om avslag på dispensasjonssøknaden og på ileggelse av gebyr i brev av 21.09.2018 (Vedlegg 2). Klage på vedtaket ble lagt frem for kommunal klagebehandling 17.12.2018.

Det ble ikke registrert at det ble mottatt flere klager i samme oversendelse, og klagen på gebyr er derfor ikke behandlet tidligere. Den 04.01.2019 ble det mottatt påminnelse om klage på gebyret.

Sammendrag:

Advokat Aanerud, på vegne av tiltakshaver, begrunner klagen på gebyr med at:
«Vi viser til vedtak av 31. august 2018 fra Vestby kommune, hvor det er gitt avslag på søknad om dispensasjon for et gjerde og to tilnærmet identiske kjøkkenhagekasser.

Vestby kommune

For behandling av søknaden er det fastsatt et samlet gebyr på kr 60 000. Mer presist er det fastsatt tre enkeltgebyr på kr 20 000. Fastsettelsen er basert på gebyrregulativet § 3-8 andre punktum: «*Det kreves gebyr for hvert forhold som krever dispensasjon i bevaringsområder, verneområder, strandsonen og fra arealplanformålet.*»

Plan- og bygningsloven § 33-1 første ledd andre punktum angir at gebyr ikke skal overstige «*nødvendige kostnader*» på sektoren. Lovbestemmelsen knesetter *selvkostprinsippet*. I vår sak kommer selvkostprinsippet også til uttrykk i gebyrregulativet § 1-1 andre punktum: «*Gebyret skal dekke kommunens kostnader ved tjenesten*».

Vi antar at den sjablongmessige gebyrfastssettelsen beror på en misforståelse, fordi den åpenbart er i strid med selvkostprinsippet. Gebyret er simpelthen urimelig. Sakshistorikken gjør at kommunen er godt kjent med de omsøkte innretningene.

Etter vårt syn gir det seg selv at kommunen ikke kan kreve kr 20 000 for hver av de to kjøkkenhagekassene. De to kjøkkenhagekassene er ikke bare tilnærmet like, men de ligger også rett ved siden av hverandre. Slik sett er det i beste fall anstrengt å betrakte kjøkkenhagekassene som to ulike «*forhold*».

På den bakgrunn ber vi om at kommunen i vesentlig grad reduserer det sjablongmessige gebyret for behandlingen av dispensasjonssøknaden fra vår klient. Kommunen kan under ingen omstendighet kreve fullt standardgebyr for hver av de to kjøkkenhagekassene.

Vi legger til grunn at tilbakemeldingen på vårt krav vil være et enkeltvedtak, uavhengig av om det standardiserte gebyret blir stadfestet, nedsatt eller ettergitt. Samtidig er det grunn til å minne om at kommunen sitter med både bevisføringsplikten og bevisbyrden for at selvkostprinsippet er overholdt.»

Vurdering:

Gebyr for de to kjøkkenhagekassene

I vedtaket fremgår det at:

«Giroblankett for behandlingsgebyr **kr 60 000,-** sendes tiltakshaver.
Betalingsfristen fremgår av blanketten. Gebyret er fastsatt etter gjeldende gebyrregulativ for Vestby kommune:
- Kap. 3-8 Dispensasjon i strandsonen kr. 20.000,- x 3 kr. 60 000,-»

Det anføres i klagen at kommunen ikke kan kreve kr 20 000 for hver av de to kjøkkenhagekassene. Det er henvist til at:

«Etter vårt syn gir det seg selv at kommunen ikke kan kreve kr 20 000 for hver av de to kjøkkenhagekassene. De to kjøkkenhagekassene er ikke bare tilnærmet like, men de ligger også rett ved siden av hverandre. Slik sett er det i beste fall anstrengt å betrakte kjøkkenhagekassene som to ulike «*forhold*».

Vestby kommune

Det fremgår at gebyrregulativet som ligger til grunn for beregningen av gebyret i saken at:

«Det kreves gebyr for hvert forhold som krever dispensasjon i bevaringsområder, verneområder, strandsonen og fra arealplanformålet.»

Et forhold er i regulativet uttrykt å betegne de faktiske forholdene som krever en dispensasjon, altså tiltakene i denne saken. Kjøkkenhagekassene henger ikke sammen fysisk, og utgjør to ulike tiltak med ulik størrelse og plassering.

Det har vært oppført fem kjøkkenhagekasser på eiendommen. Det at tiltakene ligger nærmere hverandre og er tilnærmet like, innebærer ikke at de kan behandles som ett samlet tiltak. En slik «sammenslåing» av tiltak nær hverandre vil føre til en uheldig presedensdannelse, det vil kunne medføre vanskelige grensedragninger.

Rådmannen peker også på at klager selv har søkt om å beholde enkelte av kjøkkenhagekassene mens de andre etter påstand fra klager skal være fjernet. Vi oppfatter dette slik at klager selv vurderer kjøkkenhagekassene som flere separate tiltak. De to kjøkkenhagekassene utgjør individuelle «forhold» etter gebyrregulativet.

Rådmannen kan ikke se at gebyrregulativet er uklart på det anførte punkt. De to kjøkkenhagekassene er to separate tiltak uten fysisk sammenheng med hverandre. De har ulik plassering og størrelse. Rådmannen må anføre at søknaden er behandlet etter gebyrregulativet. De to kjøkkenhagekassene er to ulike forhold og det skal kreves gebyr for behandling av begge to.

Rådmannen konkluderer med at klagegrunnen ikke fører frem.

Selvkostprinsippet

Det anføres at gebyrfastsettelsen i vedtak datert 31.08.2018 åpenbart er i strid med selvkostprinsippet slik det fremkommer i plan- og bygningsloven (pbl.) § 33-1. Det anføres videre at «gebyret er simpelthen urimelig.»

Selvkostprinsippet er beskrevet i pbl. § 33-1:

«Kommunestyret selv kan gi forskrift om gebyr til kommunen for behandling av søknad om tillatelse, utferdigelse av kart og attester og for andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag. Gebyret for behandling av slikt planforslag kan omfatte kommunens arbeid frem til det blir avgjort om forslaget skal fremmes, jf. § 12-11. Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostnadene kommunen har med slike saker. I gebyret kan det inkluderes utgifter til nødvendig bruk av sakkyndig bistand under tilsyn. Andelen av gebyr som innkreves for tilsyn, skal framgå av forskriften. Tiltakshaver kan selv sørge for de nødvendige utredningene.

Eier skal betale gebyr for kostnadene for behandling av søknad om driftstillatelse og for driftskontroll til vedkommende myndighet. Gebyr for driftskontroll kan helt eller delvis dekkes av årsavgiften.»

Vestby kommune

Videre fremkommer det av norsk lovkommentar note 1061:

«Størrelsen på gebyret varierer ofte en del mellom kommunene, og fastsettes av hver enkelt kommune basert på kommunens arbeidsmengde med den aktuelle sakstypen. Det er ikke nødvendig med individuell timeberegning i hver enkelt sak, og bestemmelsen åpner for en viss grad av standardisering av gebyrsatsene med utgangspunkt i de gjennomsnittlige utgiftene for vedkommende sakstype, se prp. 45 s. 359.»

Fylkesmannen i Buskerud har i vedtak 2013/3170 uttalt:

«Fylkesmannen vil bemerke at det ikke er noe absolutt krav om selvkost i hver enkelt sak. Det er altså anledning til å la enkelte typer saker subsidiere andre saker. Fordelen med å velge fastpris i stedet for etterbetaling for faktisk brukte timer er at man vet gebyrets størrelse på forhånd. Det følger av hele fastprissystemet at utbygger vil tjene på det i noen tilfeller, mens det i andre tilfeller ville vært billigere å betale for faktisk brukte timer».

Rådmannen påpeker at selvkostprinsippet ikke bare inkluderer de konkrete kostnadene til den enkelte sak. Selvkostprinsippet inkluderer både direkte og indirekte kostnader kommunen har ved å tilby tjenesten. De «nødvendige kostnadene» innebærer derfor ikke bare kostnader for selve behandling av søknaden og eventuell etterfølgende klagebehandling. Hvor store de indirekte kostnadene er, beror bl.a. på antall ansatte i administrative funksjoner, drift av arbeidsplassen, arbeidsverktøy og kostnader knyttet til kommunens lokaler.

Klager anfører at gebyret åpenbart er i strid med selvkostprinsippet. Og begrunner det med at kassene er tilnærmet like og ligger rett ved siden av hverandre. Det er i beste fall anstrengt å betrakte kjøkkenhagekassene som to ulike forhold.

Rådmannen er ikke enig i resonnetet. Han vil anslå timekostnadene for saksbehandling til kroner 1 500 per time bygget på ovennevnte beskrivelse av hva som inngår. Det gir da et anslag over timeforbruk per dispensasjonsgebyr på 13 timer ($20\ 000/1\ 500=13,3$).

Vurdering, brevskrivning, innhenting av nye opplysninger kan ikke anses høyt nå det går opp i 13 timer. Det måtte gjøres individuelle vurderinger per forhold.

Klager går ikke inn på noen begrunnelse for sitt syn, men han sier at etter hans syn gir det seg selv at kommunen ikke kan kreve kr 20 000,- for hver av de to kjøkkenhagekassene.

Innledningsvis antar han at den sjablonmessige gebyrfastsettelsen beror på en misforståelse, fordi den åpenbart er i strid med selvkostprinsippet og urimelig. På ingen av punktene går advokaten inn på noen faktisk utredning som likner på en begrunnelse.

Dette må holdes opp mot kommunens resonnement over om hva saksbehandlingen krever.

Konklusjon:

Klagen tas ikke til følge.

Gebyret er gitt i henhold til gebyrregulativ for Vestby kommune 2018 og opprettholdes i sin helhet.